

BÚTORTERVEZÉS OSB-LAPBÓL

Dr. Elek László
egyetemi adjunktus

Az OSB (Oriented Standard Board) jellemzően egy építőipari alapanyag, azonban kedvező tulajdonságai révén akár bútorok tervezésére is alkalmas lehet. Irányított szálforgács szerkezete különleges megjelenést, egyediséget kölcsönöz felületének. Ez már első látásra pozitív vagy negatív érzést vált ki az emberek körében, amely jelentősen megnehezíti az OSB- anyagból történő tervezést.

Egy külső ipari partner megkereséséből adódóan a soproni harmadéves Ipari termék- és formatervező mérnök szakos hallgatóknak lehetőségük nyílt egy ilyen tervezési feladatban kipróbálni kreativitásukat. A visszajelzések alapján túlzás nélkül kijelenthető, hogy az együttműködés eredményeként elkészített bútorok azon túl, hogy funkcionálisak és ergonomikusak lettek, egyben merészek, izgalmasak és újszerűek is.

IPARI EGYÜTTMŰKÖDÉS...

A Simonyi Károly Kar Faalapú Termékek és Technológiák Intézete és az Interspan Faipari Kft. együttműködésének köszönhetően egy féléves tervezői és gyártási munka vette kezdetét. A társaság új faipari gyártóüzemet épít Vásárosnaményban, amely a tervek szerint évente körülbelül 280 ezer köbméter OSB-lap gyártására lesz képes. A témaegyeztetések Seregi Barnabás ügyvezető igazgató, valamint dr. Dénes Levente egyetemi docens, szakfelelős között zajlottak le, melynek során az OSB újszerű felhasználási területeiről egyeztettek. A kiválasztott téma a külső cég által felajánlott OSB-lapok hangsúlyos felhasználása és bármely más típusú anyaggal történő kombinálása mellett, különféle bútorok ötlettől termékig történő megvalósítása. A fiatal tervezők szabadkezet kaptak arra vonatkozóan, hogy milyen egyéb anyagokkal kombinálják bútoraikat. A hallgatók szakmai munkáját dr. Bencsik Balázs és dr. Elek László

egyetemi adjunktusok folyamatosan koordinálták és segítették.

TERVEZÉS, GYÁRTÁS...

A munka általános terméktervezési feladatként vette kezdetét. A hallgatók megismerkedtek a tervezési feladat fő elemét alkotó OSB-alapanyag típusaival, szerkezetével és egyéb tulajdonságaival. A feladat ismertetését követően a vélemények megoszlottak, azonban azt mondhatjuk, hogy a többség elutasítóan fogadta a bútorvilágban kevésbé preferált OSB-anyagot, valamint annak bútoripari felhasználhatóságát, hiszen anyagi inhomogenitása megnehezíti a tervezést. Az OSB-lapot alkotó háncsdarabokat három rétegben, egymáshoz képest merőleges szálirányban terítik egymásra, majd magas hőmérsékleten és nagynyomású présgéppel folyékony műgyanta segítségével az MSZ EN 300 szabvány szerint ragasztják össze. Az OSB-lapok különböző vastagságban gyárthatóak, esetünkben 18 és 22 mm vastagságú lapok álltak rendelkezésre. A tapasztalatok alapján az OSB-lapok könnyen csiszolhatóak, festhetőek, előfűrés nélkül csavarozhatóak és az általánosan használt faipari gépekkel megmunkálhatóak.

Az információgyűjtés konkurens termékek keresésével, elemzésével folytatódott. A munka következő fázisaként az egyéni vázlatkészítés és ötletelés következett. Ennek eredményeként számos elképzelés született. Az általános tervezési alapelvek és szempontok mellett olyan célok

kerültek kitűzésre, mint például legyen praktikus, otthonos, lapraszerelhető és egyben eladható. A bútorok célközönsége a modern, kreatív gondolkodású, városias, egyediséget és újszerűséget preferálók, sportos és energikus, 20–35 éves korosztályú fiatal nők és férfiak egyaránt. Az egyéni munkában elkészített ötletváltozatok közül a végső kidolgozandó termékek több lépcsőben kerültek szűkítésre, majd kiválasztásra. Ezen koncepciók továbbfejlesztésével nyerték el a bútorok végső formájukat. A gyártásra szánt bútorötletek alapvetően korpuszbútorokat (mint komód, előszobaszekrény, éjjeliszekrény és egyéb tárolóbútorok), ülőalkalmatosságot és különböző típusú asztalokat foglaltak magukba, amelyekhez a hallgatók elkészítették a műszaki dokumentációt is. Ez jó alapot biztosított a műhelymunkálatokhoz és a prototípusgyártás előkészítéséhez. A termékek elkészítésére az NyME Tanüzemében, valamint modellezőműhelyében került sor.

KIÁLLÍTÁS, MEGJELENÉS...

Az OSB-lapok felhasználásával készült bútorok egy részét a 2016-os Construma, Ligno Novum Faipari Szakkiallításán már láthatta a nagyközönség, de 2016. június 2-án Sopronban, a Nyugatmagyarországi Egyetem Ligneum Látogatóközpontjában is nyílt belőlük egy bővített kiállítás, amelyről beszámolt a helyi média (Sopron TV, Soproni Téma) is. Az érdeklődők számára a bútorok több héten keresztül megtekinthetőek.

PROTOTÍPUSOK...

Bagi Bettina – aszimmetrikus szekrényének karakterét az L-alakú fekete tető és oldalelem adja. A felületeknél arra törekedett, hogy az OSB struktúrája mélységében is érzékelhető legyen, ezért megtartotta annak „durva” felületét.

Császár Nóra – végső termékének megtervezésekor elsősorban olyan munkák inspirálták, amelyekben fémlamezek találhatóak. A krómaccél tolóajtóval igyekezett kiemelni az OSB ipari jellegű hatását. Arra helyezte a hangsúlyt, hogy letisztult, modern formát adjon bútorának.

Csoma Sarolta – a tervezés során az egyszerűsége és az egyedisége törekedett, ötleteit a tömörfa bútorok szerkezeti megoldásai inspirálták. Az OSB ridegségéhez egy melegebb, barátságosabb anyagként gőzölt akácot társított. Ebből készítette el az éjjeliszekrényének jellegzetességét adó fiókcúszókat és lábszerkezeteket is.

Doma Júlia – élénk kék színű élzáróval tette érdekessé és fiatalossá éjjeliszekrényét. A bútor hasznos belső terét három egyenlő méretű fiókra osztotta fel, amelyek nyitását a frontba mart nyílásokkal biztosította. A szekrényttest elemei ragasztott köldökcsapos kötéssel kapcsolódnak egymáshoz.

Domokos Áron – dohányzóasztalánál az OSB-t fémmel kombinálta. A 3 mm vastagságú hajlított nemesacél lábazatot egy polccal és sodronykötéssel merevítette. Szekrényének jellegzetessége a barnára színezett, modern formavilágú rétegelt lemez lábszerkezet, amely oldható kötéssel kapcsolódik a szekrényttesthez. A csillapító fiókcúszók és a fronton található kör alakú bemarások megkönnyítik a fiókok működtetését.

Galács Katalin – már az ötletelés során is korpuszbútorokban gondolkodott. A fiókok frontjai tetrisz elem jellegűek. A letisztult formavilágot klasszikus fogantyúk helyett push open fiókvasalatok alkalmazásával őrizte meg.

Koncz Ramóna – trapéz szekrényének szerkezete olyan kialakítású, hogy akár a későbbiekben bútorcsaláddá is bővíthető. Az alapvetően nyitott polcos bútor karakterét a jellegzetes formája mellett a pirosra pácolt tölörfa ajtó és az acélcső távtartók adják.

Németh Dóra – billenő székéhez egy két állásban funkcionális, a szék formavilágával harmonizáló lábtámaszt is tervezett, amely az ülőfelület alól, hátulról vehető ki. A kényelmet az átkötő elemekbe süllyesztett fekete színű műbőr kárpitozás biztosítja.

Pataki Gergely – asztala letisztult, geometriai formákkal könnyen lekövethető, az elemek CNC-technológiával egyszerűen gyárthatóak. A hallgató korábbi elképzeléseihez igazodva a bútor kevés elemből, oldható csavarkötések segítségével állítható össze. Az asztal UV-lakkos felületkezelése rögtön odavonzza a nézelődők tekintetét.

ÖSSZEGZÉS...

Az OSB-anyaggal szembeni kezdeti idegenkedést követően a hallgatók többsége megbarátkozott az alapanyaggal és végül olyan megoldásokat dolgoztak ki, amelyek bizonyítják, hogy az OSB helyet kaphat a bútortervezésben. Mindehhez természetesen kreativitás, fiatalos gondolkodás, modern formatervezés és mérnöki ismeretek összhangja szükséges. Az Interspan Faipari Kft. és a Nyugat-magyarországi Egyetem Simonyi Károly Karának együttműködése során elkészült bútorok megállnak a helyüket

a termékpiacon, ideális elemei lehetnek az otthonoknak és irodáknak egyaránt. A bútorok sikeressége miatt további témák és elképzelések is rendelkezésre állnak a jövőt illetően.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS...

Hallgatóinknak az OSB alapanyagot az Interspan Faipari Kft. bocsátotta rendelkezésre, míg a bútorvasalatokat a Faalapú Termékek és Technológiák Intézet biztosította. A tervezési feladat kapcsán további segítőkész cégekre is találtunk

Többek között a Henkel Magyarország Kft., az IKEA Industry Magyarország Kft. és a STOKI Bútor Manufaktúra is támogatta munkánkat. Az NyME Faipari Tanüzeme és Modellezőműhelye az OSB-bútoraink gyártását gépeivel, egyéb eszközeivel és munkatársaival segítette. Kiemelten nagy segítségünkre volt Németh Ferenc mestertanár, műszaki szakoktató, aki a CNC-gép professzionális kezelésével, valamint hasznos gyakorlati tapasztalataival is támogatta munkánkat. Minden segítséget és támogatást ezúton is köszönünk.

Pozsgai Klaudia – komódjában mind a felső fióknál, mind pedig az alsó ajtóknál a könnyebb használhatóság érdekében push open nyitásmódot alkalmazott. A fiókfrontnál CNC-gép segítségével díszítő árkokat alakított ki, amelyeket az élzáró színéhez igazítva feketére festett.

Szaniszló Dóra – fektetett L-alakú előszobaszekrényénél az OSB-korpuszhoz laminált forgácslap frontokat használt fel, amelyeken klasszikus, egygombos bútorfogantyúkat helyezett el. Az élzárást a kontrasztos hatás elérése érdekében wenge élfurnérral oldotta meg.

